

Algemene informatie

De wandeling is 3,5 km, de verkorte route is 3 km. Stevige schoenen zijn nodig, want niet de hele route bestaat uit gebaad pad: het kan modderig en hobbelig zijn.

Horeca: De Buitenplaats, Marasingel 19, Schuytgraaf (geopend op werkuren).

Meer informatie

De route is een initiatief van Stichting Overbetuwe Groen Natuurlijk, in samenwerking met Park Lingezege en met dank aan Historische Vereniging Marithaime.

www.overbetuwegroennatuurlijk.nl

www.marithaime.nl

www.parklingezege.nl

www.wijkplatformschuytgraaf.com

COLOFON

Tekst

Margreet Jellema, Bureau De Knotwilg

Fotografie

Margreet Jellema, Bureau De Knotwilg
m.u.v. foto buizerd: Frans Schouwenburg, Flickr

Vormgeving en productiebegeleiding

Communicatiebureau de Lynx

Sponsors

Stichting Overbetuwe Groen Natuurlijk,
Wijkplatform Schuytgraaf

De Betuwe vlak? Hoezo?

Dit gebied is gevormd door grote rivieren die honderden eeuwen lang overal hun weg doorheen zochten. Hogere zandige stroomruggen en lagere kleiige komgronden waren het resultaat. Het hoogteverschil hier tussen is ongeveer 50 cm!

De stroomruggen ontstonden waar de rivieren stroomden. Bij overstromingen zetten de rivieren het meegevoerde zand af in wallen langs de oevers. Uiteindelijke verzandden de rivieren zelf ook.

De verder van de rivier gelegen komgronden bestaan uit de fijne kleideeltjes die bezonken uit overstromingswater. Zij vormden een dikke, ondoorlaatbare kleilaag. De stroomruggen, hoger, droger en vruchtbaarder, waren van oudsher de plekken waar mensen zich vestigden. Oude dorpskernen, wegen en akkers vinden we altijd op een stroomrug.

De kommen waren drassig, hoogstens te gebruiken als hooiland, niet te bewonen.

Na de aanleg van dijken langs de rivieren, in de 13e eeuw voltooid, werd langzaam steeds meer laag land ontgonnen.

Ommetje
De Park

De Park vormt de noordwesthoek van Park Lingezege, een landschapspark in volle ontwikkeling. Hier is ruimte om op vele manieren te ontsnappen aan de drukte van de stad en om te wandelen, te fietsen, evenementen te bezoeken of rond te struinen door lanen, bosjes, weilanden. De wandelaar kijkt rond in het heden, speurt in het verleden en ziet de contouren van de toekomst in De Park verrijzen in het open maar gevarieerde Betuwse land.

Start- en eindpunt

De beschrijving van het Ommetje De Park start en eindigt bij het projectbureau Park Lingezege, De Park 10 in Elst. Maar u kunt overal aan het ommetje beginnen.

1. Kasteelterrein. Hier lag het in 1819 afgebroken kasteel De Park. Hoewel er een gracht omheen lag, heeft het geen functie gehad als verdedigingswerk. Dit was ook nooit nodig. De oudste vermelding van een hofstede op deze plek dateert uit 1437. Het woord *Park* betekende oorspronkelijk een omheind stuk grond. Hier komt een evenemententerrein. Het is deels verhoogd om archeologische resten in de bodem te beschermen.

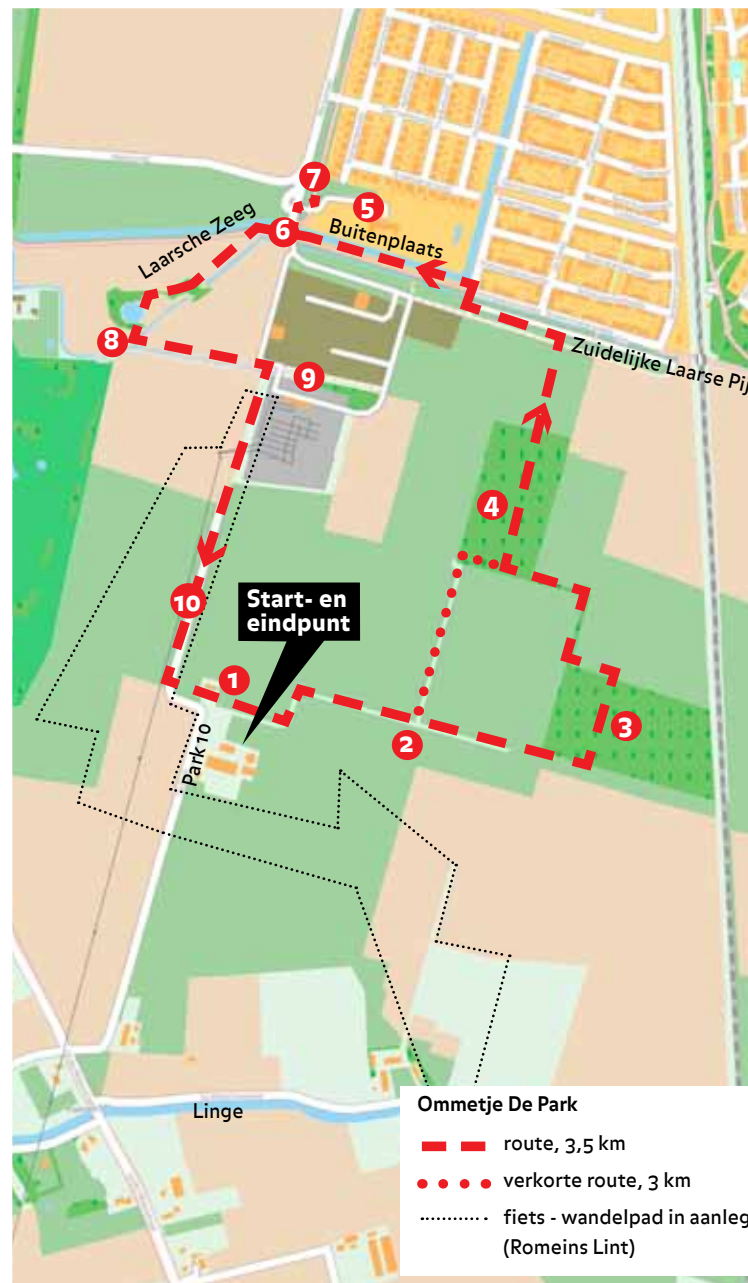
2. De lange notenlaan. Deze één kilometer lange walnotenlaan begint waar nu Rijksweg-Noord loopt. In de 17e en 18e eeuw lag daar de trekvaart De Griff. Het gebied tussen Arnhem en Nijmegen was zo slecht begaanbaar dat de trekschuit het beste vervoer bood. De laan bood een prachtige, lommerrijke toegang tot het kasteel. In het najaar liggen de noten hier voor het oprapen. Deze boomsoort brachten de Romeinen tweeduizend jaar geleden mee.

3. Jong en toch oud bos. Dit was altijd een 'ward', onland, te nat voor wat anders dan een wildernis van vooral wilgen, met elzen en populieren. Van de wilgentenen vlocht men manden. Het hout diende voor huishoudelijk gebruik: brandhout, hekken, meubels enz. Na de aanleg van drainage, bij de ruilverkaveling rond 1975, werd het opnieuw bos, waar stekelige bramenranken woekeren en de buizerd een uitkijkpost heeft. Een buizerd maakt een miauwachtig geluid. De stekels maken het plukken van de sappige bramen in de nazomer niet makkelijk maar wel uitdagend en de moeite waard.

4. Speelbos. Dit was ook een ward en groeit nu uit tot een verrassend, fantasierijk en avontuurlijk speelbos voor kinderen. Er zijn al talloze boompjes en struiken aangeplant en waterpartijen gegraven.

5. De Laar, van alle tijden. Op een smalle stroomrug die hier loopt, is sinds de IJzertijd (vanaf 500 v. Chr.) tot nu toe gewoond. In de Tweede Wereldoorlog, bij operatie Market Garden, zijn de drie oude boerderijen vernietigd die het buurtschap De Laar vormden. De Wederopbouw-boerderijen vielen vervolgens ten prooi aan de nieuwbouw van Schuytgraaf, behalve De Buitenplaats. Hier werken nu 60 mensen met uiteenlopende handicaps. Ze drijven ook een lunchcafé. Het woord laar betekent 'een open plek in het bos'.

6. Graven voor droge voeten. Bij de kruising van paden komt de Zuidelijke Laarsche Pijp uit in de Laarsche Zeeg. Deze uit de Middeleeuwen daterende watergangen voeren overtollig water af naar de Linge. Dit systeem van de Linge en zegen (en pijpen) vormt de ruggengraat van Park Lingezege, vandaar de naam van het landschapspark.

7. Oorlogsmonument met golven. 50 meter naar rechts staat een oorlogsmonument ter herinnering aan de omgekomenen van het Britse Wiltshire Regiment bij de slag om Arnhem. Voordat in deze regio gegraven kan worden, moet altijd eerst onderzoek naar explosieven plaatsvinden. Hierbij worden veel stille getuigen van de zware strijd gevonden.

8. Jachtpoel. Deze poel is aangelegd rond 1980 door bewoners van een naburige boerderij. Vanachter de halfronde wal hadden jagers goed zicht op eenden die in de poel een veilig plekje dachten te vinden.

9. Energie. Hier staat het Trafostation waar hoogspanning omgezet wordt in spanning zoals die thuis gebruikt wordt. Daarnaast staat het natuurstenen gebouw dat de stadverwarming in Schuytgraaf draaiende houdt als de warmtekrachtcentrale in de Kleefse Waard mocht uitvallen.

10. Romeins Lint. Het Romeinse Lint, op de dijkjes, wordt een circuit om te wandelen, te fietsen, te skaten.

Op de dijkhellingen groeien in het vroege voorjaar de vrolijke zonnetjes van het klein hoefblad, een plantje dat zijn kans pakt op omgewoelde grond.

Net voorbij De Park 10 en het Romeinse Lint komt een moeras. De knotwilgen, kenmerkend voor het oude landschap, blijven behouden. Ze komen op eilandjes te staan.

